

Jakobs Ladder Genesis 28.10-19

Rev Dr Jos M. Strengtholt

2020, niet gebruikt

Veel mensen denken dat het christelijke leven als een ladder is die we moeten beklimmen. Als we maar dit doen en dat doen, als we maar veel goede dingen doen, als we maar stoppen met die slechte gewoonte, dan kunnen we hopen dat God misschien tevreden met ons is.

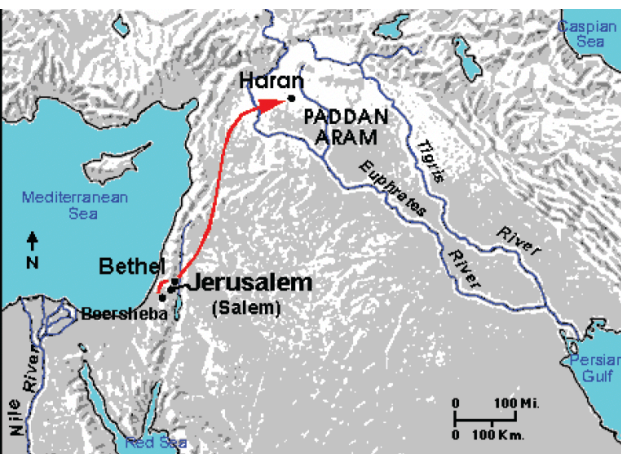
Dat is een heel natuurlijke houding, die in alle religies voorkomt. We willen iets voor God doen en hopen dat Hij ons dan accepteert.

En vaak hebben zelfs theologen in de kerk de ladder waar Jakob van droomde gebruikt als kader om alle stappen uit te leggen die wij moeten nemen om God te behagen en Hem te bereiken.

1. Openbaring van Jakobs ladder

We hebben gelezen dat “Jakob uit Berseba vertrok en op weg ging naar Haran.”

Berseba was een goede plaats, met veel water. Het leven daar was veilig en stabiel. Haran lag ver weg, een lange reis door de woestijn, vol gevaren.

Waarom verliet Jakob de veiligheid van Berseba? Je kent het verhaal waarschijnlijk wel... Hij had het eerstgeboorterecht van zijn broer Ezau afgenomen, en Ezau had gezworen dat hij Jakob zou doden.

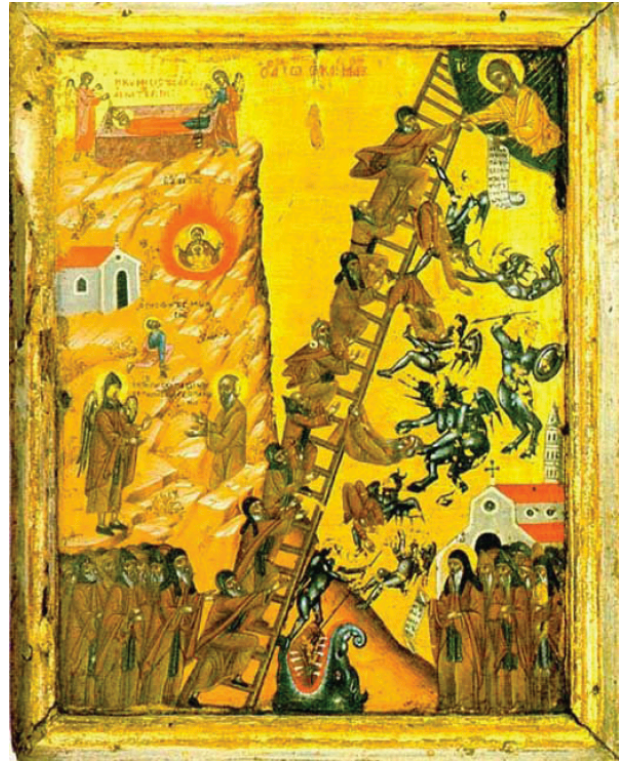
Jakobs moeder, Rebekka, wist dat Ezau hem wilde doden. Daarom waarschuwde ze hem en zei dat hij moest vluchten. Ze adviseerde hem ook om terug te gaan naar de streek waar de familie oorspronkelijk vandaan kwam.

Ik denk dat als de media vandaag over Jakobs karakter zouden berichten, ze niet erg vriendelijk over hem zouden zijn. Hij heeft zijn broer en zijn vader echt bedrogen.

Het gevolg voor Jakob was dat hij moest vluchten uit het land dat God aan zijn grootvader Abraham en zijn vader Izak had beloofd.

Hij liet zijn familie achter, zijn vader, zijn moeder, het land, de kudden dieren. En wat was uiteindelijk de waarde van dat eerstgeboorterecht waar hij zo graag naar verlangde?

Twee decennia later, toen Jakob op het punt stond terug te keren naar dezelfde plaats, Berseba, zei hij in een gebed tot God:

"Met alleen mijn staf ben ik deze Jordaan overgestoken." (Genesis 32:10)

Hij verliet zijn familie en zijn land met lege handen. Net zoals wij soms keuzes maken die gewoon verkeerd zijn. Of half verkeerd. Onvolmaakt. En daarvoor betalen we de prijs.

En net zoals Jakob daar stond, met lege handen, voelen wij ons soms leeg. En vooral tegenover God komen wij met lege handen, alleen met onze eigen morele leegte.

Toch vertrok Jakob niet helemaal met lege handen. Hij vertrok met een droom, en wanneer een droom door God wordt gegeven, kan die meer waard zijn dan alle materiële dingen die wij zouden kunnen verlangen.

Jakob droomde van een ladder naar de hemel. De commentaren die ik hierover gelezen heb, zijn het er allemaal over eens dat we eigenlijk eerder moeten denken aan een ziggurat, de Mesopotamische tempeltorens.

Die bestonden uit een piramidevormige constructie die in opeenvolgende niveaus was opgebouwd, met trappen aan de buitenkant.

Deze torens werden gezien als trappen naar de hemel. Bovenop stond altijd een klein heiligdom waar priesters van de goden van het Midden-Oosten hun godheden konden vereren.

Deze ziggurats hadden vaak namen die aangaven dat ze bedoeld waren als trappen naar de hemel. Een van die ziggurats, die van Larsa, heette: "Het huis van de verbinding tussen hemel en aarde."

De bekendste ziggurat die jullie natuurlijk kennen, was de Toren van Babel. Die naam betekent: "Poort naar God."

Het verschil tussen die ziggurats en Jakobs trap is duidelijk. In de religies van het Midden-Oosten moesten de priesters helemaal omhoog klimmen naar hun goden.

Maar wanneer Jakob een trap naar God ziet, hoeft hij niet omhoog te klimmen.

Jakob is op aarde, en God spreekt daar tot hem. God reikt naar Jakob uit, terwijl Jakob niets anders doet dan slapen en dromen. En zelfs in zijn droom gaat Jakob niet omhoog.

Als je de bijbeltekst leest, zie je dat Jakob beneden was en de ladder zag, en: "Zie, de HEERE stond bovenaan die ladder."

Daardoor krijg je de indruk dat Jakob onderaan stond, de ladder hoog tot in de hemel reikte, en dat de HEERE daarboven stond.

Maar het is net zo goed mogelijk om dit anders te vertalen: "Zie, de HEERE stond boven hem."

Boven Jakob dus. De HEERE boog zich over Jakob heen om met hem te spreken.

Welke vertaling je ook kiest, één ding is duidelijk: Jakob, mocht gewoon zijn wie hij was en zijn waar hij was, terwijl God voor hem zorgde.

Hij had lege handen, een stenen hart, was een beetje een bedrieger, maar dat weerhield God er niet van om naar hem te gaan.

En dat vind ik een zeer bemoedigende gedachte.

God reikt uit naar mensen die het niet verdienen.

Naar ons.

2. Belofte en opdracht voor Jakob

Wat maakte God nu aan Jakob bekend?

God bemoedigde hem met een belofte. "Ik ben de HEERE, de God van uw vader Abraham en de God van Izak. Het land waarop u ligt te slapen zal Ik aan u en uw nageslacht geven."

Jakob was nog steeds in dat beloofde land, maar stond op het punt om het te verlaten en ver weg te reizen, bang om gedood te worden als hij bleef. Bovendien had hij nog geen vrouw en kinderen.

Maar God beloofde dat Jakob zou terugkeren en dat zijn eigen kinderen het land zouden bezitten. Dat was een geweldige belofte in zijn omstandigheden van dat moment.

En God herhaalde wat Hij eerder aan Abraham en Izak had beloofd: dat Jakobs nageslacht zich zou vermenigvuldigen en het land zou vullen.

Je herinnert je wat God tegen Adam zei: zorg voor de wereld en vul haar met mensen. Heers over de wereld. Dat wil zeggen: beheer de aarde goed.

En tegen Noach zei God: "Wees vruchtbaar, word talrijk en vervul de aarde."

En Hij zei tegen Noach dat hij over de wereld moest heersen. Haar moest ontwikkelen.

Aan Abraham gaf God dezelfde opdracht, aan Izak ook, en nu eveneens aan Jakob.

'Jakob, jij moet talrijk worden, het land vullen van oost naar west en van noord naar zuid, en een zegen zijn voor de hele wereld.'

Dat is altijd Gods plan geweest voor Zijn volk, ook voor ons.

Dat wij deze aarde goed beheren en een zegen zijn voor alle mensen.

En omdat dat niet eenvoudig is, onderstreepte God tegenover Jakob dat Hij Zijn beloften werkelijk nakomt:

"Zie, Ik ben met u, Ik zal u bewaren overal waar u heen gaat en Ik zal u terugbrengen naar dit land. Want Ik zal u niet verlaten totdat Ik gedaan heb wat Ik tot u gesproken heb."

Waar Jakob ook naartoe ging, God zou met hem zijn.

In het Midden-Oosten dienden mensen in die tijd allerlei plaatselijke godheden. Jakob kan bang zijn geweest dat God niet meer met hem zou zijn zodra hij Kanaän verliet.

Maar onze God is geen plaatselijke godheid.

Hij is de Schepper van alle dingen.
Het is onmogelijk om aan Hem te ontsnappen.
Hij weet waar je bent en wat je doet.
Hij kent je hart.
En Hij is altijd bij je.

Kijk eens naar die Jakob. Een zeer onvolmaakt mens, maar God belooft altijd met hem te zijn.
Waar hij ook gaat.

Overigens betekent dit niet dat Jakob vanaf dat moment voortdurend gelukkige ervaringen van Gods aanwezigheid zou hebben.

Tot twintig jaar later, wanneer Jakob terugkeert naar Kanaän, weten we niet van een nieuwe verschijning van God aan hem. Het was dor en droog in Haren, ook geestelijk.

Geen ladders meer.

De HEERE laat soms lange tijd voorbijgaan waarin wij Zijn aanwezigheid niet voelen.
God vult je soms een tijdlang met licht, en soms niet.

Maar of je dit ervaart of niet, de HEERE is altijd oneindig goed voor je.

Daarom zijn die momenten van licht genoeg om je verder te helpen; maar ook de tijden waarin je geen licht ziet zijn goed voor je.

Ze leren je trouw te zijn.
Ze maken je sterker.

Voor Jakob was die verschijning van God en Zijn belofte precies het juiste woord op de juiste tijd en de juiste plaats.

God zei als het ware tegen hem: "Zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld."

Dat is de belofte van Jezus aan Zijn discipelen wanneer Hij hen de wereld instuurt om mensen terug te roepen tot God en een zegen te zijn.

Net zoals ook wij geroepen zijn om onze comfortzone te verlaten en een zegen te zijn voor anderen.

Maar met dezelfde belofte: "Zie, Ik ben met u al de dagen."

Wij zijn natuurlijk nog niet volmaakt. Soms voelen we ons totale mislukkingen, bang en onzeker. We kunnen dat nogal overdrijven, maar zo voelt het soms.

Maar ook dan worden wij de wereld ingestuurd om de Heere lief te hebben en Hem te dienen.

3. Huis van God, poort van de hemel

Dit verhaal van Jakob en de ladder heeft de kerkvaders altijd gefascineerd. Ze hebben er veel over geschreven. En kunstenaars hebben het in allerlei vormen afgebeeld.

Sommigen zagen erin een beeld van hoe wij naar God moeten opstijgen, en hoe gemakkelijk het onderweg is om van de ladder af te vallen.

De kerkvader Hiëronymus zei in een preek:

Het is inderdaad zeer moeilijk om van de aarde naar de hemel op te stijgen. Wij vallen gemakkelijker dan wij opstaan. Wij vallen gemakkelijk; het kost grote inspanning en veel zweet om omhoog te klimmen. Als ik op de onderste sport sta, hoeveel sporten zijn er dan nog voordat ik de hemel bereik?

De meeste kerkvaders zagen de ladder als een verwijzing naar Jezus Christus, of zelfs naar Zijn kruis. Want het is Jezus die werkelijk hemel en aarde met elkaar verbindt.

Hij is de brug die God en ons samenbrengt. En over een brug wordt heen gelopen.

Jezus zelf verwees ook naar deze ladder van Jakob.

Toen Nathanaël, Zijn discipel, beseftte dat Jezus de Zoon van God en de Koning van Israël was, zei Jezus tegen hem: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: van nu af zult u de hemel geopend zien en de engelen van God opklimmen en neerdalen op de Zoon des mensen."

Jezus vergelijkt Zichzelf met die ladder tussen God en mens.

Wanneer wij ten einde raad zijn, alleen, misschien met familieproblemen zoals Jakob, wanneer wij Gods uitgestoken hand nodig hebben, dan is daar Jezus.

Wij hoeven de ladder niet te beklimmen.

Hij staat daar, houdt toezicht op ons en zendt Zijn engelen om ons te dienen.
Hij is God met ons.

En wanneer Jakob wakker wordt, roept hij uit: "Voorzeker, de HEERE is op deze plaats, en ik heb het niet geweten."

En: "Hoe ontzagwekkend is deze plaats! Dit is niets anders dan het huis van God, en dit is de poort van de hemel."

Dat was voor Jakob totaal onverwacht.

Hij ontmoette God — hij ontmoette Christus — en besepte dat deze plaats voor hem een huis van God was. Een tempel dus.

Waarom was die plaats een tempel? Omdat ze doordrongen leek van Gods aanwezigheid. Omdat God daar naar Jakob uitreikte.

Conclusie

En omdat wij vandaag dezelfde Jezus Christus ontmoeten die Jakob ontmoette, omdat Jezus ook naar ons Zijn handen uitstrekt, is de plaats waar wij nu zijn eveneens een tempel.

Voorals wanneer wij het Heilig Avondmaal vieren — wat Christus is die naar ons uitreikt.

En wanneer je thuis bent en helemaal alleen tot God bidt, kan jouw huis een huis van God worden, een tempel.

Want Zijn ladder staat opgericht op iedere plaats waar mensen Hem zoeken.

Elke plaats kan voor jou een poort van de hemel worden.
Je hoeft niet omhoog te klimmen;

God is in Jezus Christus naar beneden gekomen.

Zoals op een dag hemel en aarde volledig verenigd zullen worden, wanneer het Nieuwe Jeruzalem — de tempel van God — uit de hemel neerdaalt om onze aarde te vervullen.

Dat is Gods doel met jou en met onze wereld.

Dat wij weer samen met Hem zijn.

Verenigd door Jezus Christus.

+In de naam van de Vader en van de Zoon en van de Heilige Geest. Amen